

ERA21 #04 2021 VEŘEJNÝ DEVELOPMENT

EDITORIAL David Neuhäusl **REALIZACE** Levitující pavilon. Dostavba Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích Ladislav Kuba, Tomáš Pilař / Kuba & Pilař architekti **INTRO** Projekt 2 Marcus Geiger **VÝCHODISKA** Co, proč a jak. Veřejný development bydlení jako nástroj zmírnění bytové krize David Neuhäusl **ROZHOVOR** Development je jako hra člověče, nezlob se. Rozhovor Davida Neuhäusla s Ivou Marešovou, Janem Sponarem a Petrem Urbánkem **REALIZACE** Pavlačová variace. Bytový a polyfunkční dům v Brně Martin Komárek, Martin Rudiš / Rudiš-Rudiš architekti **REALIZACE** Bydlet na poště. Bytový dům se startovacími byty a poštou v Brně Marek Brandštetr / Atelier Brandštetr **ANALÝZA** Kontribuce podmiňující výstavbu a územní rozvoj Lukáš Makovský, Ondřej Zabloudil **ROZHOVOR** Férová spolupráce developerů a investorů s městem. Rozhovor Miroslava Šajtara s Filipem Foglarem **EXKURZE** Nesamozřejmý zázrak. Střízlivý vhled do historie a současnosti vídeňského bydlení Kateřina Čechová **REALIZACE** Domky na pavlači. Sociální byty v Bílovicích nad Svitavou Milan Joja, Karel Kubza, Tomáš Págo / ČTYŘSTĚN **POLEMIKA** Ideály a realita českých architektonicko-urbanistických soutěží David Neuhäusl, Ivan Gogolák, Lukáš Grasse **VÝUKA** Development a výuka architektury Michal Kohout, Jaromír Hainc **STUDIE** Suburbanizace pohledem lokální samosprávy. Od reaktivnosti k proaktivnímu přístupu Terezie Lokšová, Lucie Galčanová Batista **IDEA** Vítejte! Kateřina Šedá

ERA21 #04/2021 vychází v těchto dnech. Mezitím už pro vás chystáme s kurátory Ivanem Gogolákem a Lukášem Grassem číslo následující, které se zaměří na volnočasovou infrastrukturu spojenou s krajinou vně i uvnitř osídlení – konkrétně na takové její části, kde architektura pomáhá rozvinout potenciál krajiny do ucelené sestavy cest a zastavení sloužících pro rekreaci, turismus a poznávání okolí.

ERA21

DEN ARCHITEKTURY S ČASOPISEM ERA21: BRNO – VIZUÁLNÍ KULTURA

K podzimnímu Dni architektury se svou procházkou připojí opět i časopis *ERA21*, a naváže tak na některé ze svých zpracovaných témat. Letos si připomeneme téma **Vizuální kultura** (viz *ERA21* #05/2020), které se zabývalo vizuálním smogem ve veřejném prostoru měst, jeho dopady na naše životy a možnostmi regulace reklamy. Centrem Brna nás provede kurátorka tohoto čísla, grafická designérka **Veronika Rút Fullerová**, která je hlavní iniciátorkou změn v městské části Brno-střed a současně autorkou manuálu poskytujícího návod, jak se vizuálního smogu v centru postupně zbavit. Sraz účastníků je v **sobotu 2. října v 15 hodin** před hlavním vchodem do brněnského hlavního nádraží.

www.era21.cz, www.denarchitektury.cz

festival

DEN ARCHITEKTURY

Festival **Den architektury** opět láká **od 1. do 7. října** na bohatý a zdarma přístupný program několika set akcí v osmi desítkách měst po celé republice i na Slovensku, který nabídne výpravy za architekturou

známou i neznámou, pěšky, na kole, vlakem či lodí, a to vždy s odborným výkladem. V letošním roce poukazuje na propojování měst a obcí, nejen s ohledem na dopravní spojení, ale i na pěší cesty mezi obcemi, stezky krajinou a podobně. Festivalový program pravidelně představuje i významné osobnosti světa architektury a letos připomene například zakladatele moderní architektury u nás, architekta Jana Kotěru. Součástí festivalu je jako obvykle i projekt Hurá dovnitř!, který zpřístupňuje veřejnosti běžně nepřístupné budovy, dále program pro děti a samostatnou kapitolou bude již tradičně architektonický filmový festival Film a architektura, který letos oslaví první kulatiny.

www.denarchitektury.cz

FILM A ARCHITEKTURA SLAVÍ DESÁTÝ ROČNÍK

Film a architektura nabídne **od 30. září do 4. října** na dvě desítky filmů v sedmnácti českých a slovenských městech. Letos nese podtitul Spojení, poukáže na důležitou roli architektury při propojování lidí, míst a kultur a představí výběr těch nejzajímavějších filmů mezinárodní produkce se zaměřením na kvalitní architekturu nebo architektonické přístupy nejen ke společenským problémům. Těšit se můžete na netradiční snímek Spaceship Earth popisující futuristický příběh simulace života v kosmické kolonii

Nechte vstoupit světlo

Akustický stropní podhled Rockfon Blanka®
excelentně prozařuje prostor i pohlcuje zvuk.

Sounds Beautiful

www.rockfon.cz

nebo uměleckou cestu do sakrálního díla uznávaného švýcarského architekta s názvem Mario Botta: The Space Beyond, Body-buildings.
www.filmarchitektura.cz

konference

KONFERENCE NEXT LANDSCAPES

Oblast krajinářské architektury se v posledních letech dostává do povědomí veřejnosti zejména v souvislosti s tématem klimatické změny. Aktivní přístup k řešení environmentálních otázek města je součástí většiny projektů Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. I proto se IPR Praha rozhodl uspořádat první ročník konference krajinářské architektury **Next Landscapes**, která propojí světové lídry v oblasti tvorby krajiny, hospodaření s dešťovou vodou, městského zemědělství, ale i kultury, architektury a urbanismu. Konference má za cíl představit přístupy, jež může krajinářská architektura nabídnout pro budoucnost městské i příměstské krajiny v období velkých výzev a krizí, kterým města čelí. Konference představí též mezinárodní projekty v různých měřítkách a nabídne prostor pro diskusi o budoucnosti krajinářské architektury jako oboru. Svou účast na setkání již potvrdila světová jména v oboru jako Mette Skjold (SLA, DK), Tao Zhang (SASAKI, US) nebo Matthew

Potteiger (SUNY-ESF, US), dalšími známými hosty budou například Michael Schwarze-Rodrian (DE), Helen Marriage (UK), Ingo Kowarik (DE), David Kloet (NL), Helge Herbst (DE) a alší. Akce proběhne ve dnech **13.–14. října** online z Centra architektury a městského plánování (CAMP). Vstup je zdarma a vstupenky jsou dostupné v síti GoOut.
www.iprpraha.cz

PĚŠKY MĚSTEM

Organizace **Pěšky městem** zve na mezinárodní konferenci o chodcích a pro chodce ve městech, která se uskuteční v termínu **21.–22. října** v prostorách pražského Centra architektury a městského plánování (CAMP). Akce se koná pod záštitou Magistrátu hlavního města Prahy a Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Na účastníky čeká program nabitý přednáškami zahraničních i českých expertů a několik zajímavých workshopů. Ve vztahu k chodcům se budou řešit témata jako doprava a městské plánování, klimatická změna, zdraví, ekonomika, děti ve městech a řada dalších. Hlavním řečníkem bude profesor Carlos Moreno – vědec, zmocněnec starostky města Paříže pro smart cities a autor konceptu tzv. 15minutového města. Registrace je možná na webových stránkách Pěšky městem.
www.peskymestem.cz

Festival Den architektury
v desítkách českých, moravských
a slovenských měst zdarma!

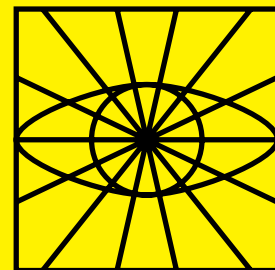

denarchitektury.cz
filmarchitektura.cz
kruh.info

DEN ARCH – TEKTURY

Pá 1. 10. – 21
Čt 7. 10. 20

www.denarchitektury.cz

KASA 2021

Ve dnech **16.–18. září** se v Liberci uskuteční další ročník tradičního **Krkonošského architektonického setkání** neboli KASA 2021. Na programu jsou dvě společné exkurze po zajímavých stavbách na obou stranách česko-polské hranice a následovat bude přednáškový den. Společný projekt Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci a Sdružení polských architektů v Jelení Hoře (Stowarzyszenie Architektów Polskich w Jeleniej Górze, SARP) je financován z Fondu mikroprojektů Euroregionu NISA INTERREG V-A.

www.tul.cz

pechakucha

PECHAKUCHA NIGHT PRAGUE VOL. 74

Naše budoucnost je Přítomnost: pražská PechaKucha se stěhuje do boutique kina Přítomnost. Ve čtvrtek **30. září** proběhne **PechaKucha Night Prague Vol. 74**, poprvé na novém místě. Mimo prezentace mluvčích z různých tvůrčích oborů je pro diváky nachystáno několik novinek včetně speciálního PechaKucha drinku. Kino se otevírá v 19:20, akce odstartuje ve 20:20. Vstupenky jsou již nyní v prodeji na webu PechaKucha a v síti GoOut.

www.pechakucha.cz, www.gout.net

výstava

URBANIA – INTERAKTIVNĚ O FUNGOVÁNÍ MĚSTA

Město. Vrchol civilizace. Náš prostor k životu. Naše zrcadlo. I když si to v běhu každodennosti nejspíš neuvědomujeme, je město zdaleka nejkomplexnější a nejužasnější lidský výtvar. Odedávna se přizpůsobuje krajině, klimatu a rozměrům lidského těla i ducha. A zároveň obojí neustále přetváří a modeluje. Pohybuje se v čase. Stojí na pilířích minulosti a roste do budoucnosti. Město je organismus. Žije. Roste. Dýchá. Komunikuje. Od **6. září do 3. října** je možné navštívit interaktivní výstavu **Urbania** v prostorách bývalé brněnské káznice. Výstava, kterou do Brna zapůjčil IPR Praha a na níž spolupracovala řada uznávaných českých umělců a designérů, představuje na vybraných situacích a projektech osm principů rozvoje města. Na prohlídku fiktivního města Urbania bude moci vyrazit vždy maximálně osm návštěvníků a tato skupinka se po zhlédnutí výstavy zapojí do řízené debaty. Je třeba počítat s tím, že návštěva výstavy spolu s navazující diskuzí trvá kolem dvou hodin. Výstava je přístupná pouze po předchozí registraci a návštěvníkům se otevírá zdarma.

www.urbania.brno.cz

PechaKucha Night Prague

Inspirativní prezentace architektů, designérů, grafiků, výtvarných umělců, teoretiků, divadelníků a filmařů jsou volně ke zhlédnutí v našem archivu na www.pechakucha.cz.

Do dnešního dne na PKNP promluvilo již 894 autorů. Kdo bude další?

ARCTIC NORDIC ALPINE / S KRAJINOU V DIALOGU

Moderní architektura jako nástroj na udržení kvalitního života na modré planetě. To je téma výstavy **Arctic Nordic Alpine / S krajinou v dialogu**, která je k vidění **od 26. srpna do 13. října** v pražské Galerii Jaroslava Fragnera. Výstava, jež původně vznikla pro berlínskou galerii Aedes Architecture Forum, ukazuje moderní architekturu v dramatickém, převážně norském či horském prostředí. Jde o průkopnické projekty mezinárodně uznávaného architektonického a designového studia Snøhetta z Norska, které svým udržitelným přístupem významně přispívá k boji proti klimatické změně a jehož stavby se stávají pro svět vzorem. Patří k nim například hotel Svart ve Svartisenu, návštěvnické centrum na souostroví Špicberky, muzejní čtvrť v Bolzanu nebo Opera v Oslu, za kterou studio v roce 2009 získalo Evropskou cenu za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award. Tyto stavby dokládají, že architektura může být jedním z prostředků, jak zmírnit dopady klimatických změn, a to díky designu a moderním inovativním řešením, jež jsou šetrná k přírodě.

www.gjf.cz

přednáška

PODZIM S KRUEM

I v letošním roce pokračuje cyklus přednášek a diskuzí o architektuře organizovaný tradičně spolkem Kruh vždy první čtvrtek v měsíci. První setkání se uskuteční **7. října od 19.30** v pražském kině Světozor, host je zatím v jednání. Na druhé setkání, plánované na **4. listopadu** v CAMPU, přijali pozvání maďarský architekt, historik architektury a emeritní profesor teorie architektury na ETH v Curychu **Ákos Moravánszky** a **Andrea Deplazes**, partner architektonické kanceláře Bearth & Deplazes

Architekten, která sídlí v Churu, hlavním městě švýcarského kantonu Graubünden. Jako třetí vystoupí ve čtvrtek **9. prosince** v kině Světozor nizozemská architektka **Liesbeth van der Pol**, spoluzakladatelka ateliéru Dok Architecten, která v letech 2008–2011 působila jako státní architektka na ministerstvu pro bytovou výstavbu a uzemní plánování (viz *ERA21 #05/2016: Stavební mistr celého Nizozemska*, rozhovor Marcely Steinbachové s Liesbeth van der Pol).

www.kruh.info

architekt roku

ČTYŘI FINALISTÉ CENY ARCHITEKT ROKU 2021

Soutěž Architekt roku, pořádaná každoročně společností ABF s cílem šířit osvětu a propagovat kvalitní architekturu, zná finalisty pro letošní rok. Odborná porota vybrala čtyři přední české tvůrce, kteří se v období uplynulých pěti let svým přístupem významně zasloužili o architekturu v České republice, ať již vynikající tvorbou, či podporou kvalitní architektury a profese. Jsou to brněnští architekti **Ladislav Kuba a Tomáš Pilař** (Kuba & Pilař architekti), kteří ve své tvorbě důsledně naplňují minimalistické principy a přitom dosahují velmi rozmanitých, výtvarně zdařilých forem, jež neustále rozvíjejí; architekt a výtvarný umělec **Petr Janda**, jehož světem je poezie života, kterou chápe a vnímá komplexně napříč všemi obory umění i architekturou jako jejich vrcholem (viz např. *ERA21 #04/2020, Revitalizace pražské náplavky*); architekt a učitel **David Kraus**, mj. držitel České ceny za architekturu 2018 za administrativní budovu betonářské společnosti ve Strančicích, který rozvíjí vlastní alternativní cestu moderní architektury a jehož realizace a návrhy mají silný výtvarný náboj a originální myšlenkový rukopis;

a architekt **Petr Stolín**, který se svou kolegyní Alenou Mičkovou zkoumá poetiku střídmosti a za své stavby opakovaně získal hlavní cenu v soutěžní přehlídce Česká cena za architekturu – v roce 2016 za projekt Zen Houses v Liberci (viz ERA21 #03/2014) a v roce 2019 za projekt Mateřská škola Nová Ruda ve Vratislavicích nad Nisou (viz ERA21 #06/2018). Slavnostní ceremoniál, na kterém budou vyhlášeny výsledky soutěže Architekt roku 2021 a zároveň Architekt obci 2021, se uskuteční v úterý 21. září od 18.30 hodin na veletrhu FOR ARCH v pražských Letňanech.

www.architektroku.cz, www.architektobci.cz

soutěž

NÁMĚSTÍ EDVARDA BENEŠE V OSTRAVĚ

Statutární město Ostrava vyhlásilo dvoufázovou otevřenou projektovou urbanisticko-architektonickou soutěž. Předmětem soutěže je v ideové rovině urbanistický **návrh území náměstí Dr. Edvarda**

Beneše a jeho bezprostředního okolí nacházejícího se v Městské památkové zóně Moravská Ostrava a v projektové rovině návrh urbanisticko-architektonického řešení veřejného prostranství na pozemcích parcelní čísla 405/1, 405/8, 405/9, 405/13, 405/14, 405/15, 407/1, 407/2, 407/3, 3494/1, 3550/1, 3550/33, které jsou součástí zájmového území. Návrh bude sloužit k další koordinaci městských a soukromých investičních záměrů. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **30. září**.

www.tenderarena.cz

VLTAVSKÁ FILHARMONIE

Hlavní město Praha vyhlásilo mezinárodní jednofázovou užší architektonickou projektovou soutěž o návrh budoucí podoby nového hudebního

centra, **Vltavské filharmonie**, které by splňovalo světové standardy (akustické, kapacitní, dispoziční, technické, architektonické a urbanistické) a zároveň potvrzovalo pověst Prahy jako kulturní metropole a symbolu české hudební tradice. Cílem projektu je vytvořit nový, živý, otevřený a plně využívaný veřejný kulturní prostor pro všechny návštěvníky a především Pražany. Budova Vltavské filharmonie se stane iniciátorem přeměny velkého transformačního území Bubny-Zátory a bude mít ambici stát se nejen kulturním, ale i novým společenským centrem Prahy 7 a i celého hlavního města. Budova Vltavské filharmonie v Praze by měla mimo jiné mít celkem tři sály: hlavní koncertní asi pro 1 800 diváků, malý pro komorní hudbu s kapacitou asi 700 míst a multifunkční pro ostatní žánry a typy akcí s kapacitou až 500 míst. Žádosti o účast lze podávat do **30. září**, datum odevzdání soutěžních návrhů bylo stanoveno na **15. března 2022**.

www.vltavskafilharmonie.cz

NOVÉ MĚSTSKÉ LÁZNĚ V AREÁLU KOUPALIŠTĚ V KRNOVĚ

Město Krnov vyhlásilo dvoufázovou otevřenou projektovou architektonickou soutěž. Předmětem soutěže je návrh **nových městských lázní města Krnova** na pozemcích v severní části města vedle stávajícího letního koupaliště. Propojením venkovního koupaliště s novými městskými lázněmi vznikne sportovně-relaxační centrum navazující na sportovní infrastrukturu města podél ulice Petrovické. Součástí nových městských lázní jsou plavecký bazén (25 m), relaxační bazén, saunový svět, fitness a doplňkové služby k uvedeným provozům. Součástí návrhu je řešení parkování a dopravní napojení areálu. Datum odevzdání soutěžních návrhů v prvním kole je **8. října**.

cceamoba.cz/souteze/aqk

MEZIPROSTORY PRAŽSKÉ TRŽNICE

Hlavní město Praha vyhlásilo dvoufázovou otevřenou projektovou architektonicko-krajinářskou soutěž. Předmětem je **návrh úprav veřejného prostoru areálu Pražské tržnice**. Cílem je podpořit kvality veřejného prostoru a přinést zlepšení funkčnosti, kultivovanosti, bezpečnosti, ekologie a estetiky veřejného prostranství mezi objekty tvořícími tržnici. Pražská tržnice je památkově chráněna od roku 1993 jako nemovitá kulturní památka České republiky. Datum odevzdání soutěžních návrhů v prvním kole je **15. října**.

cceamoba.cz/souteze/trz

INFORMAČNÍ A TURISTICKÉ CENTRUM ZELENÁ HORA

Město Žďár nad Sázavou vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou urbanistickou, architektonickou a krajinářskou soutěž, jejímž předmětem je návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení stavby **informačního a turistického centra Zelená hora** ve Žďáru nad Sázavou a navazující technické a dopravní infrastruktury. Odevzdání soutěžních návrhů v prvním kole bylo prodlouženo do **22. října**.

www.zakazky.zdarns.cz

NOVÝ EDEN – DŮM PRAHY 10

Městská část Praha 10 vyhlásila dvoufázovou otevřenou projektovou architektonicko-urbanistickou soutěž. Předmětem soutěže je návrh **městského domu pro městskou část Praha 10** a návrh konceptu okolních veřejných prostor. Asi 50 % hrubé podlažní plochy budou zabírat byty, zbytek kulturní a obchodní funkce. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **24. října**.

cceamoba.cz/souteze/edn

VÍCEÚČELOVÝ DŮM OBCE HLÁSNÁ TŘEBAŇ – MÍSTO PRO OBECNÍ ÚŘAD, POŽÁRNÍ ZBROJNICI, KULTURU, SLUŽBY A VOLNÝ ČAS

Obec Hlásná Třebaň vyhlásila jednofázovou otevřenou projektovou architektonickou soutěž, jejímž předmětem je zpracování architektonického návrhu nového **Víceúčelového domu obce Hlásná Třebaň** a jeho okolí. Rozvíjející se obec potřebuje vybudovat adekvátní zázemí občanské vybavenosti, které bude funkční, šetrné, přívětivé a otevřené pro všechny občany. Polyfunkční objekt se stane novým sídlem obecního úřadu s požární zbrojnicí, stejně jako místem pro kulturu, služby a volný čas. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **5. listopadu**.

nen.nipez.cz

TERMINÁL VYSOKORYCHLOSTNÍ ŽELEZNICE ROUDNICE NAD LABEM

Správa železnic vyhlásila jednofázovou otevřenou architektonicko-urbanistickou soutěž, jejímž předmětem je zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby nového **železničního Terminálu Roudnice nad Labem VRT**, Údržbové základny a souvisejících objektů, které budou součástí vysokorychlostního úseku VRT Podřipsko. Terminál bude sloužit jako přestupní uzel mezi VRT Praha–Drážďany a hromadnou dopravou a zároveň jako P+R bod pro dojíždění jak do Prahy, tak do Ústí nad Labem. Soutěž se vyhlašuje jako projektová v rozsahu návrhu budoucí podoby Terminálu, Údržbové základny a souvisejících objektů; jako ideová v rozsahu řešení širšího území a případného doprovodného rozvoje širšího území. Prohlídka řešení lokality se uskuteční **20. září v 11.00 hodin**. Sraz účastníků je na železniční zastávce Kleneč. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **29. listopadu**.

zakazky.spravazeleznic.cz